

ORIGINAL ARTICLE

Comparing Clarithromycin- and Levofloxacin-Containing Triple Therapies for First Line *Helicobacter pylori* Eradication in Mazandran Province, Iran

Sepehr Tirgar Fakheri¹,
Azita Sadough²,
Hafez Fakheri³

¹ Medical Student, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² Resident in Traditional Medicine, Faculty of Medicine, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

³ Professor, Department of Gastroenterology, Gut and Liver Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received May 12, 2019 ; Accepted September 2, 2019)

Abstract

Background and purpose: About half of the world's population is infected with *Helicobacter pylori* (*H. pylori*). But, the efficacy of therapeutic regimens decreases over time due to increasing resistance of *H. pylori* to antibiotics. This research aimed at evaluating the efficacy of two triple therapy regimens.

Materials and methods: This study was performed in Sari Imam Khomeini Hospital, 2016-2017. One hundred forty patients with peptic ulcer disease and naïve *H. pylori* infection were randomly divided into two groups to receive either 10-day standard triple therapy (Pantoprazole 40 mg, Amoxicillin 1 gr, and Clarithromycin 500mg, all twice daily) or 10-day Levofloxacin-containing triple therapy (Pantoprazole 40 mg BD, Amoxicillin 1000mg BD, and Levofloxacin 500 mg/daily). Eight weeks after the treatment, *H. pylori* eradication was assessed by ¹⁴C- urea breath test.

Results: A total of 133 patients completed the study. According to intention to treat analysis (ITT), *H. pylori* eradication rates were 75.7% (95% CI: 65.7%-85.7%) and 58.8% (95% CI= 47.1%-70%) in standard and Levofloxacin-containing therapies, respectively. Also, per-protocol eradication rates were 83% (95% CI: 74%-92%) and 61% (95% CI= 49%-73%), respectively. The rates of severe adverse effects of therapy were 7.1% and 2.9% in the aforementioned groups, respectively.

Conclusion: Both Clarithromycin- and Levofloxacin-containing triple therapies do not seem to be suitable options for first-line *H. pylori* eradication in Iran. We suggest using Clarithromycin in quadruple regimens and reserve Levofloxacin to be used in second-line eradication regimens, as recommended by Maastricht V Consensus Report.

(Clinical Trials Registry Number: IRCT2015110224825NI)

Keywords: *Helicobacter pylori*, Clarithromycin, Levofloxacin, eradication

J Mazandaran Univ Med Sci 2019; 29 (176): 1-9 (Persian).

* Corresponding Author: Hafez Fakheri - Gut and Liver Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran (E-mail: hafezfakheri@gmail.com)

مقایسه درمان‌های سه دارویی حاوی کلاریترومایسین و لووفلوکسازین در خط اول ریشه‌کنی هلیکوباکتر پیلوری در استان مازندران

سپهر تیرگر فاخری^۱

آزیتا صدقق^۲

حافظ فاخری^۳

چکیده

سابقه و هدف: حدود نیمی از مردم دنیا به هلیکوباکتر پیلوری مبتلا هستند. اما اثربخشی درمانها به علت مقاومت دارویی کاهش یافته است. در این مطالعه، به ارزیابی اثربخشی دو رژیم سه دارویی پرداخته‌ایم.

مواد و روش‌ها: ۱۴۰ بیمار مبتلا به زخم پیتیک در بیمارستان امام خمینی ساری، طی سال‌های ۱۳۹۵-۱۳۹۶ که تا به حال برای اچ‌پیلوری مداوا شده بودند، وارد مطالعه شدند. بیماران در دو گروه برای دریافت درمان استاندارد سه دارویی ۱۰ روزه (پنتوپرازول mg ۴۰، آموکسی سیلین gr ۱ و کلاریترومایسین mg ۵۰۰، همگی ۲ بار روزانه) یا درمان سه دارویی ۱۰ روزه حاوی لووفلوکسازین (پنتوپرازول mg ۴۰ و آموکسی سیلین gr ۱ دو بار روزانه، لووفلوکسازین mg ۵۰۰ روزانه) تقسیم شدند. ۸ هفته پس از اتمام درمان، تست تنفسی اوره نشاندار با کربن ۱۴ انجام گرفت.

یافته‌ها: ۱۳۳ بیمار مطالعه را کامل کردند. آنالیز در تمامی بیماران، نشانگر میزان ریشه کنی در درمان‌های استاندارد و حاوی لووفلوکسازین به ترتیب٪ ۷۵/۷ درصد (٪ ۷-٪ ۸۵، CI: ٪ ۶۵-٪ ۸۵٪) و٪ ۵۸/۸ (٪ ٪ ۹۵، CI: ٪ ۴۷-٪ ٪ ۷۰٪) بود. میزان ریشه کنی براساس پرپرتوکل به ترتیب٪ ۸۳٪ (٪ ٪ ۹۵، CI: ٪ ٪ ۷۴-٪ ٪ ۹۲٪) و٪ ۶۱٪ (٪ ٪ ۹۵، CI: ٪ ٪ ۴۹-٪ ٪ ۷۳٪) بود. عوارض جانبی شدید درمان در دو گروه به ترتیب٪ ٪ ۷/۱ و٪ ٪ ۲/۴ بود.

استنتاج: هیچکدام از دو رژیم سه دارویی فوق برای خط اول ریشه کنی در مازندران مناسب نیستند. پیشنهاد می‌کنیم کلاریترومایسین در رژیم‌های چهار داروئی و لووفلوکسازین در قالب رژیم‌های خط دوم ریشه کنی مورد کارآزمایی قرار گیرند، آن چنان که در گزارش توافق ماستریخت^۵ پیشنهاد شده است.

شماره ثبت کارآزمایی بالینی: IRCT2015110224825N1

واژه‌های کلیدی: هلیکوباکتر پیلوری، کلاریترومایسین، لووفلوکسازین، ریشه کنی

مقدمه

پیتیک، آدنوکارسینوم و لنفوم معده دارد^(۱). بر خلاف کشورهای توسعه یافته، شیوع عفونت هلیکوباکترپیلوری

هلیکوباکترپیلوری شایع‌ترین عفونت باکتریایی در دنیاست^(۲). این میکروب نقش اساسی در زخم‌های

E-mail: hafezfakheri@gmail.com

مؤلف مسئول: حافظ فاخری: ساری: بیمارستان امام، پخش آندوسکی

۱. داشتجوی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. دستیار طب سنتی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران

۳. استاد، گروه بیماری‌های گوارش و کبد، مرکز تحقیقات گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

** تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۷/۲۲ تاریخ ارجاع چهت اصلاحات: ۱۳۹۸/۴/۱۲ تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۶/۱۱

مواد و روش ها

جمعیت مورد مطالعه

۱۴۰ مبتلا به بیماری زخم پیتیک که تا به حال تحت مداوا برای ریشه کنی اچ.پیلوری قرار نگرفته بودند، طی سال های ۱۳۹۵-۱۳۹۶ وارد مطالعه شدند. حجم نمونه با در نظر گرفتن ۲۰ درصد تفاوت بین دو رژیم، سطح اطمینان ۹۵ درصد و توان ۸۰ درصد، تعداد ۱۲۰ بیمار برآورد شد و با لحاظ کردن ریزش برخی ازبیماران در پیگیری، تعداد ۱۴۰ بیمار وارد مطالعه شدند. محل انجام مطالعه بیمارستان امام خمینی (ره) ساری بوده است.

اثبات عفونت اچ.پیلوری با تست اوره آز سریع (تست اوره آز سریع، شیم آنزیم- تهران- ایران) یا ارزیابی هیستولوژیک نمونه های آنتروم و بادی معده با رنگ آمیزی گیمسا بوده است. معیارهای خروج از مطالعه شامل سن کمتر از ۱۸ سال، شیردهی یا حامگی، مصرف آنتی بیوتیک یا بیسموت طی ۴ هفته اخیر، مصرف ضد انعقادها، سابقه جراحی معده و بیماری های سیستمیک زمینه ای شدید بودند.

هدف، مراحل مطالعه و محترمانه بودن اطلاعات برای بیماران توضیح داده شد و موافقت کتبی از بیماران دریافت گردید. مطالعه توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی مازندران به شماره IR.MAZUMS.REC.94-1880 در سیستم ثبت مطالعات کارآزمایی بالینی ایران با شماره IRCT2015110224825NI به ثبت رسید.

بیماران به طور اتفاقی به دو گروه برای دریافت رژیم سه دارویی استاندارد ده روزه (پتپرازول ۴۰ میلی گرم، آموکسی سیلین یک گرم و کلاریتروماسین ۵۰۰ میلی گرم، تمامی داروها ۲ بار در روز) و یا رژیم سه دارویی حاوی لووفلوکساسین ده روزه (پتپرازول ۴۰ میلی گرم و آموکسی سیلین یک گرم هر دو ۲ بار در روز و لووفلوکساسین ۵۰۰ میلی گرم روزانه) تقسیم گردیدند. شفاهای و کتابآهیت نحوه

در ایران حدود ۷۵ درصد است^(۳). مطالعات متعددی به ارزیابی اثربخشی رژیم های مختلف برای ریشه کنی این میکروب پرداخته اند. رژیم ایده آل رژیمی است که در بیش از ۹۰ درصد موارد، میکروب اچ.پیلوری را ریشه کن ساخته و عوارض جانبی شدید آن کمتر از ۵ درصد باشد^(۴). با توجه به اندیکاسیون های وسیع ریشه کنی اچ.پیلوری و عدم امکان مداوای این میکروب فقط با یک آنتی بیوتیک، ترکیبی از آنتی بیوتیک ها در قالب یک رژیم درمانی، اساس مداوای این میکروب است. چندین مطالعه سه دارویی (در برگیرنده مهار کننده پمپ پروتون، آموکسی سیلین و کلاریتروماسین یا مترونیدازول یا فورازولیدون) و همچنین درمان های چهار دارویی حاوی رژیم های مبتنی بر بیسموت یا غیر بیسموت (هیپرید، همزمان و تناوبی) در مطالعات قلی ایرانی مورد بررسی قرار گرفته اند، اما رژیم های درمانی ایده آل هنوز در بسیاری از مناطق یافت نگردیده است^(۵).

درمان سه دارویی استاندارد هنوز خط اول درمان در برخی از کشور هاست^(۶). بر اساس گزارش توافق ماستریخت ۵، این رژیم در مناطقی که مقاومت اچ.پیلوری به کلاریتروماسین کمتر از ۱۵ درصد باشد، قابل استفاده است^(۷). در ایران میزان مقاومت آنتی بیوتیکی به اچ.پیلوری افزایش یافته است^(۸-۱۲). در مطالعه ای که اخیراً در مازندران انجام شده است، میزان مقاومت اچ.پیلوری به کلاریتروماسین ۱۶/۶ درصد گزارش شده است^(۱۳). از طرف دیگر در تعدادی از مطالعات که اخیراً انجام شده است، رژیم حاوی لووفلوکساسین به عنوان جایگزین مناسب در درمان خط اول ریشه کنی اچ.پیلوری گزارش شده است^(۱۴). با توجه به این که در رژیم های سه دارویی (در مقایسه با رژیم های چهار دارویی) تعداد دارویی کمتری مصرف می شود و احتمال پذیرش دارو توسط بیمار بیشتر است، لذا مطالعه ای آینده نگر برای ارزیابی و مقایسه درمان سه دارویی ۱۰ روزه استاندارد و رژیم سه دارویی حاوی لووفلوکساسین برای ریشه کنی اچ.پیلوری طراحی گردید.

مورد آنالیز قرار گرفتند. همچنین، P کمتر از ۰/۰۵ از نظر آماری معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها

از ۱۴۰ بیماری که وارد مطالعه شدند، ۶۴ نفر (۴۵/۷ درصد) مرد و ۷۶ نفر (۵۴/۳ درصد) زن بودند. متوسط سن بیماران $۴۶/۵ \pm ۱۵$ سال بود. سایر ویژگی های دموگرافیک همچون جنس، سن، سابقه خونریزی گوارشی، مصرف فعلی سیگار، مصرف داروهای ضد الهاب غیر استرئوئیدی و یافته های آندوسکوپیک در جدول شماره ۱ نمایش داده شده است. از نظر آماری، اختلاف معنی دار در ویژگی های دموگرافیک و بالینی بیماران دو گروه مشاهده نشد. بر اساس آنالیز ITT، ریشه کنی اچ. پیلوری در گروه دریافت کنندگان رژیم حاوی کلاریترومایسین ۷۵/۷ درصد (۸۵/۷ درصد-۶۵/۷ درصد؛ فاصله اطمینان ۹۵ درصد) بود. اما هفت بیمار این گروه وارد آنالیز پرپروتکل (PP) نشدند. ۴ نفر پسی گیری را کامل نکردند و ۳ نفر به علت عوارض جانبی شدید رژیم دارویی را قطع کردند. بنابراین ریشه کنی اچ. پیلوری در رژیم حاوی کلاریترومایسین بر اساس پرپروتکل ۸۳ درصد (۹۲ درصد-۷۴ درصد؛ فاصله اطمینان ۹۵ درصد) بود (تصویر شماره ۱).

جدول شماره ۱: ویژگی دموگرافیک و یافته های آندوسکوپی در بیماران

	گروه لوپولوکاسین تعداد (درصد)	گروه کلاریترومایسین تعداد (درصد)	ویژگی بیماران مرد/زن
۳۳/۳۷		۳۱/۳۹	(سال) انحراف معیار \pm سن متوسط
۴۷/۵۳ (۱۴±)	۴۵/۴۴ (۱۵)		۴۵/۴۴ (۱۵)
۲(۲/۹)	۲ (۲/۹)		صرف سیگار
۲(۲/۹)	۴(۵/۷)		سابقه خونریزی گوارشی
۳(۴/۳)	۳(۴/۳)		صرف NSAID
			یافته های آندوسکوپی
(۳۰) ۲۱	(۵۱/۴) ۳۶		-زمخت اثی عشر
(۱۵/۷) ۱۱	(۷/۱) ۵		-زمخت معده
(۵/۷) ۴	(۵/۷) ۴		-دوندیت اروزیو
(۴۲/۹) ۳۰	(۳۲/۹) ۲۳		-گاستریت اروزیو
(۵/۷) ۴	(۷/۹) ۲		-گاسترو-دوندیت اروزیو
			دوربینی بول
(۰/۱) ۵	(۴/۳) ۳		خفیف
(۴/۳) ۳	(۴/۳) ۳		متوسط
(۱/۴) ۱	(۱/۲/۹) ۹		شدید

مصرف داروها به بیماران توضیح داده شد و توصیه گردید که در موارد عوارض جانبی خفیف تا متوسط دارو قطع نگردد، در موارد عوارض شدید با پزشک معالج تماس تلفنی حاصل گردد و همچنین از بیماران خواسته شد به طور روزانه عوارض جانبی داروها را ثبت نمایند.

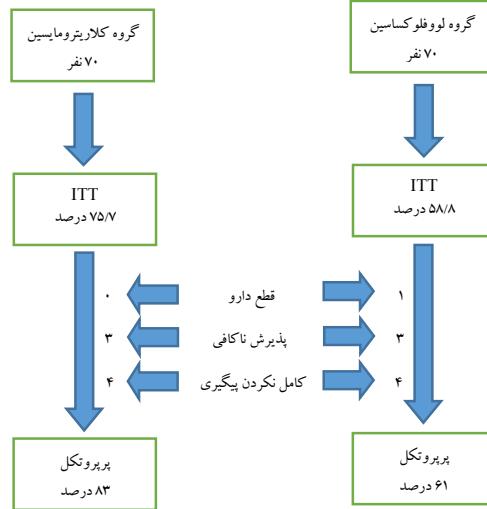
تمامی بیماران در پایان دوره درمان (روز یازدهم) ویزیت شدند و از آنها در مورد پذیرش داروها و عوارض جانبی آنها سوال گردید. اگر بیماران بیش از ۹۰ درصد داروهای رژیم خود را مصرف کرده بودند، پذیرش عالی، اگر ۷۰-۹۰ درصد داروها را مصرف کرده بودند، پذیرش بد در نظر گرفته شدند. از طرف دیگر شدت عوارض جانبی داروا در صورتی که با فعالیت روزمره آنها تداخل نداشته باشد، خفیف، اگر در حد جزئی محدودیتی در فعالیت روزمره بیماران ایجاد کرده بود، متوسط و اگر محدودیت عمیق در فعالیت روزمره بیماران ایجاد کرده بود، شدید در نظر گرفته شدند. هشت هفته پس از اتمام درمان، ارزیابی ریشه کنی اچ. پیلوری با تست تنفسی اوره نشاندار با کربن ۱۴ (موسسه ایزوتوپ هلی کپ، بوداپست، مجارستان و کارت تنفس هلی پروب، کیبیون آپ سالا، سوئد) انجام گرفت.

آنالیز آماری

تمامی داده های دموگرافیک، آندوسکوپیک و درمانی با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ آنالیز شد. بسته به شرایط از آمار توصیفی، Chi-square، t. test و آنالیز ریگرسن لجستیک استفاده شد. برای ارزیابی میزان ریشه کنی اچ. پیلوری به روش Intention-To-Treat (ITT) تمامی بیمارانی که وارد مطالعه شدند مورد آنالیز قرار گرفتند و برای ارزیابی Per-Protocol(PP) تنها بیمارانی که پذیرش داروئی بیش از ۹۰ درصد داشتند و پروتکل را کامل کردند،

جدول شماره ۲: تناوب و شدت عوارض داروئي در دو گروه

گروه لووفلوکساسيين تعداد (درصد)	گروه كلاريترومايسين تعداد (درصد)	عارضه جانبی	
۱(۱/۴)	۷(۱۰)	آسهال	
۱(۱/۴)	۱(۱/۴)	تلخی دهان	
.	۱(۱/۴)	سرگigجه	
۱(۱/۴)	۱(۱/۴)	تهوع و استفراغ	
.	۲(۲/۹)	زخم های دهانی	
.	۱(۱/۴)	گلوبست	
۱(۱/۴)	۱(۱/۴)	پيوست	
۱(۱/۴)	.	حذارش	
۱(۱/۴)	.	بلورات جلدی	
۱(۱/۴)	.	درد آپيگاستر	
۱(۱/۴)	.	سردرد	
۱(۱/۴)	.	بلبوري دهان	
۱(۱/۴)	.	آروغ	
۱(۱/۴)	.	تشی قلب و گرگرفتگی	
۱(۱/۴)	.	سوژوش	
		شدت عوارض جانبی	
۸(۱۱/۴)	۸(۱۱/۴)	خفيف	
۲(۲/۹)	۱(۱/۴)	متوسط	
۲(۲/۹)	۵(۷/۱)	شدید	

تصویر شماره ۱: روش پی گیری و اثر بخشی درمان

بحث

با توجه به اين که ابتلا به اچ. پيلوري، ييماري عفونی تلقی می گردد، از نظر تئوريک رژيم ايده آل رژيمی است که بتواند در بیش از ۹۰ درصد ييماران بر مبنای آتاليز پرپروتكل اچ. پيلوري را ريشه کنی سازد. اما در اين مطالعه، ميزان ريشه کنی بر اساس پرپروتكل در گروه كلاريترومايسين و لووفلوکساسيين به ترتيب ۸۳ درصد و ۶۱ درصد بوده است. اين مقادير کم تراز ميزان های قابل توصيه برای رژيم های درمانی ريشه کنی اچ. پيلوري هستند. تا به حال در ايران ۱۲ مطالعه به ارزیابی اثربخشی رژيم های سه دارويی حاوي كلاريترومايسين در ريشه کنی اچ پيلوري پرداخته اند. سه مطالعه به ارزیابی رژيم های هفت روزه پرداختند که فقط يکی از مطالعات ريشه کنی ايده آل را به دست آورد (۱۸). پنج مطالعه به ارزیابی اثربخشی رژيم ۵ د روزه سه دارويی حاوي كلاريترومايسين پرداختند که سه مطالعه ريشه کنی پرپروتكل بالاتر از ۹۰ درصد را به دست آوردند (۱۹-۲۰). به علاوه ۴ مطالعه به ارزیابی رژيم سه دارويی حاوي كلاريترومايسين ۱۴ روزه پرداختند که فقط در يک مورد ريشه کنی مناسب به دست آمد (۲۱-۲۲). طی سال های اخير، ميزان مقاومت اچ پيلوري به

در گروه دريافت دارندگان رژيم حاوي لووفلوکساسيين، ميزان ريشه کنی اچ. پيلوري بر اساس اطمینان ۹۵ درصد (۴۷/۱ درصد- ۵۸/۵ درصد) فاصله اطمینان ۹۵ درصد (یک نفر به علت عوارض جانبی پرپروتكل نشدن) (یک نفر به علت عوارض جانبی شديد و ۳ نفر پذيريش ناكافی و ۴ نفر به علت كامل نكردن دوره پی گیری). بر اساس آتاليز پرپروتكل ريشه کنی اچ. پيلوري در رژيم حاوي لووفلوکساسيين ۶۱ درصد (۷۳ درصد- ۴۹ درصد) فاصله اطمینان ۹۵ درصد (بود (تصویر شماره ۱). بر اساس بافتها، پذيريش عالي داروها در رژيم حاوي كلاريترومايسين و رژيم حاوي لووفلوکساسيين به ترتيب ۹۵/۷ درصد و ۹۴/۲ درصد (۹۵/۷ درصد- ۴۹ درصد) در آتاليز ريجشن لجستيك درصد بوده است. همچنان در آتاليز ريجشن لجستيك هیچ يک از ویژگی های دموغرافیک شامل سن، جنس، سابقه مصرف سیگار یا خونریزی گوارashi و مصرف داروهای ضد التهابی غیر استروئیدی با نتایج تست تنفسی اوره همراهی نداشتند است. پنج بیمار (۷/۱ درصد) در گروه رژيم حاوي كلاريترومايسين و ۲ بیمار (۲/۹ درصد) در گروه رژيم حاوي لووفلوکساسيين عوارض جانبی شدید داشتند. شایع ترین عارضه جانبی، تلخی دهان بود (جدول شماره ۲).

دیگر در ایتالیا، رژیم ۴ دارویی حاوی لووفلوكسازین و رژیم ۵ دارویی حاوی لووفلوكسازین، ریشه کنی پرپروتکل نسبتاً مشابهی داشتند (به ترتیب ۹۶/۵ درصد و ۹۵/۵ درصد) (۲۹). در مطالعه ای دیگر که در هند در منطقه‌ای با مقاومت بالا به مترونیدازول انجام شد، میزان ریشه کنی پرپروتکل توسط رژیم سه دارویی یک هفته‌ای حاوی مترونیدازول و لووفلوكسازین، ۹۱/۸ درصد گزارش گردید (۳۰).

در مطالعه حاضر، در رژیم سه دارویی استاندارد، کلاریترومایسین ۵۰۰ میلی گرم دو بار روزانه و در رژیم سه دارویی حاوی لووفلوكسازین، آنتی‌بیوتیک لووفلوكسازین ۵۰۰ میلی گرم یکبار روزانه تعویز گردید. این طراحی ممکن است ریشه کنی رژیم سه دارویی استاندارد حاوی کلاریترومایسین را مختصرآ بالاتر نشان دهد (۸۳ درصد در مقابل ۶۱ درصد)، اگرچه هیچ کدام از دو رژیم مورد بررسی، ریشه کنی قابل قبولی به دست ندادند. در تایید این نظر باید ذکر کرد که در برخی از مطالعات، حتی با افزایش دوز لووفلوكسازین به ۷۵۰ الی ۱۰۰۰ میلی گرم روزانه و حتی افزایش دوره درمان به ۱۴ روز، ریشه کنی قابل قبول میکروب اچ. پیلوری به دست نیامد (۳۳، ۳۲).

در ایران سه مطالعه به اثربخشی رژیم های حاوی فلوروکینولون ها در ریشه کنی اچ پیلوری پرداخته اند. در سال ۲۰۱۰، امینیان و همکاران گروهی از بیماران را در یک رژیم سه دارویی ۱۴ روزه در هفت روز اول با سپرروفلوكسازین مداوا نمودند. میزان ریشه کنی در این مطالعه ۷۰ درصد بوده است (۱۹). در مطالعه ای دیگر در سال ۲۰۱۳، شصت بیمار به دو گروه تقسیم شدند. گروهی رژیم پنتوپرازول، بیسموت، سپرروفلوكسازین و گروهی دیگر همین داروها را با ان استیل سیستئین دریافت داشتند. میزان ریشه کنی اچ پیلوری به روش پرپروتکل در این مطالعه به ترتیب ۷۰ درصد و ۶۰/۷ درصد بوده است (۳۴). همچنین در سال ۲۰۱۵، مسعودی

کلاریترومایسین در ایران رو به افزایش بوده است. در سال ۲۰۰۴، میزان مقاومت به کلاریترومایسین ۳/۷ درصد و در سال ۲۰۰۸ به ۷/۳ درصد رسید (۹). طی سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۵، میزان مقاومت اچ. پیلوری به کلاریترومایسین در مناطق مختلف کشور بدین صورت بوده است: آذربایجان شرقی ۱۴/۳ درصد (۹)، مشهد ۱۷/۱ درصد (۱۰)، مشهد ۱۷/۱ درصد (۱۱)، کاشان ۳۳/۷ درصد (۲۳)، ایلام ۱۶ درصد (۲۴) و اصفهان ۱۵/۳ درصد (۲۵). به علاوه بر اساس مطالعه‌ای جدید در ساری، میزان مقاومت اچ. پیلوری به کلاریترومایسین ۱۶/۶ درصد بوده است (۱۳). مقاومت آنتی‌بیوتیکی، اساس شکست درمان در رژیم‌های ریشه کنی این میکروب است (۲۶). کلاریترومایسین آنتی‌بیوتیکی است که به وفور در درمان عفونت‌های دستگاه تنفسی به کار می‌رود. این موضوع ممکن است علت روند رو به رشد مقاومت به این آنتی‌بیوتیک در رژیم‌های ریشه کنی اچ. پیلوری باشد. به نظر می‌رسد توفیق رژیم های سه دارویی حاوی کلاریترومایسین در برخی از مطالعات ایرانی مربوط به مطالعات قدیم و سال‌های دور بوده است. بدین ترتیب با توجه به روند رو به رشد مقاومت به کلاریترومایسین، رژیم سه دارویی حاوی کلاریترومایسین جایگاهی در ریشه کنی این میکروب در ایران نداشته است. از سال ۲۰۰۶ مطالعات مختلفی از سراسر دنیا به ارزیابی رژیم های حاوی لووفلوكسازین در ریشه کنی اچ پیلوری پرداخته اند. در اولین مطالعه، Cammarota و همکاران در ایتالیا، رژیم هفت روزه حاوی لووفلوكسازین، کلاریترومایسین و رابیپرازول، ریشه کنی ۹۴ درصد را در آنالیز پرپروتکل به دست آوردند (۲۷).

و همکارانش، ریشه کنی ۹۰/۶ درصد را در مطالعه بعدی گزارش کردند (۲۸). در مطالعه‌ای دیگر که توسط Rispo و همکارانش روی ۶۵ بیمار انجام شد، میزان ریشه کنی با رژیم سه دارویی حاوی ۲۵۰ میلی گرم لووفلوكسازین دو بار در روز ۹۰/۸ درصد بوده است (۲۹). همچنین در مطالعه‌ای

میزان پایین ریشه کنی این دو رژیم، آن ها در ردیف رژیم غیرقابل قبول در شمال ایران قرار می دهد. ما توصیه می کنیم کلاریتومایسین در رژیم های چهار دارویی همچون هیبرید یا درمان های همزمان مورد کارآزمایی قرار گیرد و رژیم های حاوی لووفلوکسازین در رژیم های ریشه کنی خط اول به کار گرفته نشوند و در خط دوم درمان ریشه کنی اچ. پیلوری کارآزمایی شوند.

سپاسگزاری

این مقاله حاصل از پایان نامه دانشجویی دانشکده پزشکی ساری است. از معاونت تحقیقات و فن آوری دانشگاه علوم پزشکی مازندران به خاطر تامین منابع مالی مطالعه و پرسنل مرکز تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی مازندران، خانم ها طاهره نوروزی، خدیجه باقری و ریحانه ابراهیمی که در مراحل اجرایی مساعدت نمودند، تشکر و قدردانی می گردد.

References

1. Go MF. Review article: natural history and epidemiology of Helicobacter pylori infection. Aliment Pharmacol Ther 2002;16(Suppl 1): 3-15.
2. Correa P, Piazuelo MB. Natural history of Helicobacter pylori infection. Dig Liver Dis 2008; 40(7):490-496.
3. Fakheri H, Bari Z, Aarabi M, Malekzadeh R. Helicobacter pylori eradication in West Asia: a review. World J Gastroenterol 2014; 20(30): 10355-10367.
4. Graham DY, Lu H, Yamaoka Y. A report card to grade Helicobacter pylori therapy. Helicobacter 2007; 12(4): 275-278.
5. Fakheri H, Saberi Firooz M, Bari Z. Eradication of Helicobacter Pylori in Iran: A Review. Middle East J Dig Dis 2018; 10(1): 5-17.
6. Fischbach LA, Goodman KJ, Feldman M, Aragaki C. Sources of variation of Helicobacter pylori treatment success in adults worldwide: a meta-analysis. Int J Epidemiol 2002; 31: 128-139.
7. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain CA, Atherton J, Axon AT, Bazzoli F, et al. Management of Helicobacter pylori infection--the Maastricht IV/ Florence Consensus Report Gut 2012; 61(5): 646-664.
8. Siavoshi F, Safari F, Doratotaj D, Khatami GR, Fallahi GH, Mirnaseri MM. Antimicrobial resistance of Helicobacter pylori isolates from Iranian adults and children. Arch Iran Med 2006; 9(4): 308-314.
9. Siavoshi F, Saniee P, Latifi-Navid S, Massarrat S, Sheykholeslami A. Increase in resistance rates of *H. pylori* isolates to metronidazole and tetracycline--comparison

و همکاران به ارزیابی رژیم چهار دارویی حاوی امپرازول، بیسموت، جمی فلوکسازین و آموکسی سیلین به مدت ده روز پرداختند. میزان ریشه کنی پرپروتکل در این مطالعه ۷۲/۷ درصد بوده است^(۳۵). بر اساس مطالعه جدید، مقاومت اچ. پیلوری به سپرروفلوکسازین و لووفلوکسازین در ایران به ترتیب ۲۱ درصد و ۵/۳ درصد گزارش شده است^(۳۶). همچنین در مطالعه ای دیگر از ایران، مقاومت به سپرروفلوکسازین ۳۰/۶ درصد گزارش شده است^(۳۷). بنابراین به نظر می رسد که روند رو به رشد مقاومت به فلوروکینولون ها نقش اساسی در شکست این گونه رژیم ها دارد.

لازم به ذکر است که محدودیت اصلی در مطالعه، عدم امکان انجام کشت همزمان اچ. پیلوری و آنتی بیوگرام آن بوده است. در مجموع اگر چه عوارض جانبی شدید در هر دو رژیم فوق الذکر کم بوده است و اغلب بیماران پذیرش عالی به این دو رژیم داشته اند،

- of three 3-year studies. *Arch Iran Med* 2010; 13(3): 177-187.
10. Milani M, Ghotaslou R, Akhi MT, Hasani A, Rafeey M, Nahaei MR, et al. The status of antimicrobial resistance of *Helicobacter pylori* in Eastern Azerbaijan, Iran: comparative study according to demographics. *J Infect Chemother* 2012; 18(6): 848-852.
 11. Zendedel A, Moradimoghadam F, Almasi V, Zivarifar H. Antibiotic resistance of *Helicobacter pylori* in Mashhad, Iran. *J Pak Med Assoc* 2013; 63(3): 336-339.
 12. Saniee P, Hosseini F, Kadkhodaei S, Siavoshi F, Khalili-Samani S. *Helicobacter pylori* Multidrug Resistance Due to Misuse of Antibiotics in Iran. *Arch Iran Med* 2018; 21(7): 283-288.
 13. Moradi Golrokhi M, Fakheri H, Haghshenas MR, Ahanjan M. The Determination of Antibiotic Resistance of *Helicobacter Pylori* Isolated from Patients Living in North of Iran (Sari). *Universal Journal of Microbiology Research* 2016; 4(1): 6-10.
 14. Egan BJ, Marzio L, O'Connor H, O'Morain C. Treatment of *Helicobacter pylori* infection. *Helicobacter* 2008; 13(Suppl 1): 35-40.
 15. Croom KF, Goa KL. Levofloxacin: a review of its use in the treatment of bacterial infections in the United States. *Drugs* 2003; 63(24): 2769-2802.
 16. Saad RJ, Schoenfeld P, Kim HM, Chey WD. Levofloxacin-based triple therapy versus bismuth-based quadruple therapy for persistent *Helicobacter pylori* infection: a meta-analysis. *Am J Gastroenterol* 2006; 101(3): 488-496.
 17. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain C, Bazzoli F, El-Omar E, Graham D, et al. Current concepts in the management of *Helicobacter pylori* infection: the Maastricht III Consensus Report. *Gut* 2007; 56(6): 772-781.
 18. Mirbagheri SA, Hasibi M, Abouzari M, Rashidi A. Triple, standard quadruple and ampicillin-sulbactam-based quadruple therapies for *H. pylori* eradication: a comparative three-armed randomized clinical trial. *World J Gastroenterol* 2006; 12(30): 4888-4891.
 19. Aminian K, Farsad F, Ghanbari A, Fakhrein S, Hasheminasab SM. A randomized trial comparing four *Helicobacter pylori* eradication regimens: standard triple therapy, ciprofloxacin based triple therapy, quadruple and sequential therapy. *Trop Gastroenterol* 2010; 31(4): 303-307.
 20. Riahizadeh S, Malekzadeh R, Agah S, Zendehdel N, Sotoudehmanesh R, Ebrahimi-Dariani N, et al. Sequential metronidazole-furazolidone or clarithromycin-furazolidone compared to clarithromycin-based quadruple regimens for the eradication of *Helicobacter pylori* in peptic ulcer disease: a double-blind randomized controlled trial. *Helicobacter* 2010; 15(6): 497-504.
 21. Sarkeshikian SS, Iranikhah A, Ghadir MR. Azithromycin based triple therapy versus standard clarithromycin based triple therapy in eradication of *Helicobacter pylori* infection in Iran: a randomized controlled clinical trial. *Turk J Gastroenterol* 2013; 24(1): 10-14.
 22. Seyedmajidi S, Mirsattari D, Zojaji H, et al. Penbactam for *Helicobacter pylori* eradication: a randomised comparison of quadruple and triple treatment schedules in an Iranian population. *Arab J Gastroenterol* 2013; 14(1): 1-5.
 23. Keshavarz Azizi Raftar S, Moniri R, Saffari M, et al. The *Helicobacter pylori* resistance rate to clarithromycin in Iran. *Microb Drug Resist* 2015; 21(1): 69-73.

24. Sadeghfard N, Seidnazari T, Ghafourian S, Maleki A, Qomi MA, Sekawi Z, et al. Survey in Iran of clarithromycin resistance in Helicobacter pylori isolates by PCR-RFLP. Southeast Asian J Trop Med Public Health 2013; 44(1): 89-95.
25. Khademi F, Faghri J, Poursina F, Esfahani BN , Moghim S , Fazeli H ,et al. Resistance pattern of Helicobacter pylori strains to clarithromycin, metronidazole, and amoxicillin in Isfahan, Iran. J Res Med Sci 2013; 18(12): 1056-1060.
26. Malfertheiner P, Megraud F, O'Morain CA, Gisbert JP, Kuipers EJ, Axon AT, et al. Management of Helicobacter pylori infection-the Maastricht V/Florence Consensus Report. Gut 2017; 66(1): 6-30.
27. Cammarota G, Cianci R, Cannizzaro O, Martino A, Fedeli P, Lecca PG ,et al. High-dose versus low-dose clarithromycin in 1-week triple therapy, including rabeprazole and levofloxacin, for Helicobacter pylori eradication. J Clin Gastroenterol 2004; 38(2): 110-114.
28. Nista EC, Candelli M, Zocco MA, Cremonini F, Ojetta V, Finizio R, et al. Levofloxacin-based triple therapy in first-line treatment for Helicobacter pylori eradication. Am J Gastroenterol 2006; 101(9): 1985-1990.
29. Rispo A, Di Girolamo E, Cozzolino A, Bozzi R, Morante A, Pasquale L. Levofloxacin in first-line treatment of Helicobacter pylori infection. Helicobacter 2007; 12(4): 364-365.
30. Federico A, Nardone G, Gravina AG, Iovene MR, Miranda A, Compare D, et al. Efficacy of 5-day levofloxacin-containing concomitant therapy in eradication of Helicobacter pylori infection. Gastroenterology 2012; 143(1): 55-61.
31. Shah A, Javid G, Zargar SA, Teli F, Khan BA, Yattoo GN, et al. Safety and efficacy of 1-week levofloxacin-based triple therapy in first-line treatment for Helicobacter pylori-related peptic ulcer disease in Kashmir, India. Indian J Gastroenterol 2013; 32(1): 32-36.
32. Qian J, Ye F, Zhang J, Yang YM, Tu HM, Jiang Q, et al. Levofloxacin-containing triple and sequential therapy or standard sequential therapy as the first line treatment for Helicobacter pylori eradication in China. Helicobacter 2012; 17(6): 478-485.
33. Molina-Infante J, Perez-Gallardo B, Fernandez-Bermejo M, Hernandez-Alonso M, Vinagre G, Dueñas C, et al. Clinical trial: clarithromycin vs. levofloxacin in first-line triple and sequential regimens for Helicobacter pylori eradication. Aliment Pharmacol Ther 2010; 31(10): 1077-1084.
34. Karbasi A, Hossein Hosseini S, Shohrati M, Amini M, Najafian B. Effect of oral N-acetyl cysteine on eradication of Helicobacter pylori in patients with dyspepsia. Minerva Gastroenterol Dieto 2013; 59(1): 107-112.
35. Masoodi M, Talebi-Taher M, Tabatabaei K, Khaleghi S, Faghihi AH, Agah S, et al. Clarithromycin vs. Gemifloxacin in Quadruple Therapy Regimens for Empiric Primary Treatment of Helicobacter pylori Infection: A Randomized Clinical Trial. Middle East J Dig Dis 2015; 7(2): 88-93.
36. Khademi F, Poursina F, Hosseini E, Akbari M, Safaei HG. Helicobacter pylori in Iran: A systematic review on the antibiotic resistance. Iran J Basic Med Sci 2015; 18(1): 2-7.
37. Shokrzadeh L, Alebouyeh M, Mirzaei T, Farzi N, Zali MR. Prevalence of multiple drug-resistant Helicobacter pylori strains among patients with different gastric disorders in Iran. Microb Drug Resist 2015; 21(1): 105-110.